

UD AF DEN KOLDE KRIG

de Gaulles »europæiske Europa« er tænkt som et Europa, der er befriet for amerikansk indflydelse.

Nu, hvor vi er midt i 60'erne, lever vi med det paradoks, at vestlig spiltelse vil få den kolde krig til at fortsætte ud i det uvisse, mens vestlig samling er umulig uden en fælles indsats for at afslutte den kolde krig. Det, der i dag er det vigtige nye på den europæiske arena, er den gensidige afhængighed mellem bestræbelserne på at fremkalde yderligere samling i Vesten og et fælles, vestligt initiativ for at udforme en effektiv og fredelig politik over for Øst.

Gaullisterne

Denne påstand vil med sikkerhed blive bestridt fra den ene side af dem, der sammen med præsident de Gaulle går ind for en svagere, vestlig integration, fordi de »bredere Europa« med mindre indre integration, og i hvert fald med et langt vagere forhold til Amerika, snarest vil kunne skabe et klima, der beforder afslutningen af den europæiske opdeling.

Labour

Dette synspunkt, der også er vidt udbredt i visse kredse i det engelske Labour-parti, og som har genklang hos nogle amerikanske skribenter, er en afvisning af 50'ernes erfaringer og bygger på, at sådanne institutioner som Nato, fællesmarkedet og andre former for overnational, vestlig integration skulle udgøre en hindring for en forbedring af forholdene til Øst. Når denne gruppe diskuterer fremtiden afviser den både det vi har lært, og det vi har gjort i den periode, som man en gang har set som den mest kreative i den amerikanske Europa-politik, den periode, der begyndte med Marshall-planen.

De kolde krigere

På barrikaderne på den anden side af debatten om den vestlige alliance står de, der argumenterer, som om vi stadig befandt os i 50'erne. De koncentrerer sig om, at den sovjetiske militære trussel skulle være overhængende, de understrøger, hvor vigtig Nato og det atlantiske samarbejde er, i en ånd og til tider også i et ordvalg, der minder om de mere akutte faser i den kolde krig.

Talsmænd for dette standpunkt har en tendens til at forminde eller helt overse omfanget af den opløsning, der er sket i Sovjetblokken og den stigende fornærmelse hos mange europæere, både i Øst og Vest, af at til-

den er inde til at smede nye forbindelser mellem Vest og Øst i Europa, forbindelser, som kan danne rammen for en mulig løsning af det afgørende problem, det tyske.

To halve standpunkter

Der er ingen tvivl om, at særlige nationale (eller institutionelle) erfaringer og interesser lurer i baggrunden for disse to forskellige skolers tankegang. Men begge parter må indse, at de i deres analyser har valet kun at fremhæve et bestemt aspekt i forholdet mellem vestlig samling og kold krig.

Resultatet er, at den politik, disse to skoler går ind for er utilstrækkelig i begge tilfælde. Den ene skole undervurderer den vitale betydning, det vestlige sammenhold har, den anden overser, hvor relevant den kommunistiske spiltelse er. Kun ved at forene de to, kan man på én gang fremme den vestlige samling og skabe en effektiv politik over for Øst.

Atlantfanten

kun kold krig?

de Gaulles »europæiske Europa« er tænkt som et Europa, der er befriet for amerikansk indflydelse.

På sin ensidige vis tenderer det mod at opfatte den atlantiske tanke, sådan som den blev formuleret under den kolde krigs mere akutte stadier, som en fortsættelse af Øst-Vest-konflikten og ikke som et udgangspunkt for løsningen af den.

Den relative tavshed i Washington, både når det gælder yderligere, vestlig integration og det omfattende spørgsmål om Europas opdeling lægger spillet i hænderne på de »europæiske centralister« og medfører en nedgang i Amerikas relevans for Europa. Ja, man

Amerikas nuværende politik i Europa er forkert. Det mener en af de berømteste amerikanske politiske forskere, kremlogen Zbigniew Brzezinski, som leder Columbia-universitetets institut for Øst-politik

I denne artikel ridser han en vej op, der kan føre ud af den kolde krig: USA opmuntrer Europa til yderligere samling, fremmer det atlantiske samarbejde og gør en atlantisk blok til kernen i et løsere samarbejde mellem alle industrinationerne – inklusive Sovjet og de kommunistiske lande i Europa.

Kan endda i nogen måde hævde, at præsident Johnsons politik med »brobygning« til Østeuropa for øjeblikket føres på en måde, som passer de Gaulle.

Ingen

fremtidsperspektiver

Den koncentrerer sig nemlig om oprettelsen af tosidede forbindelser med de enkelte østeuropæiske stater, uden at man drager dem ind i et bredere og mere bindende forhold til Vesten, og uden at man tilbyder øst- og vesteuropæerne nogen bred idé om et fremtidigt europæisk samfund, som både Amerika og Rusland kunne stå sammen med. Dermed bidrager den amerikanske politik til en genoprettelse af enkelt-staternes Europa.

Europa synes således at stå overfor to valg, der begge er utilstrækkelige. Den nuværende amerikanske politik synes at baseres på Europas fortsatte opdeling og den fortsatte stræben mod vestlig samling. de Gaulles politik synes at baseres på et ophør af de vestlige samlingsbestræbelser og af den europæiske opdeling.

Der er dog mange vesteuropæere, og efter al sandsynlighed også særdeles mange østeuropæere, der ville være yderst modtagelige for en politik, der forsøgte at sammenkæde fremtidige resultater i retning af atlantisk samling og en samtidig politik rettet mod en afslutning af Europas opdeling. Mange af dem erkender, at dette ønskelige mål ikke kan opnås, med mindre man enten søger eller gennemtvinger et amerikansk og/eller sovjetisk disengagement i Europa.

En konstruktiv politik

I stedet for blot at vente på, at de Gaulle skal dø og på at være gamle på en eller anden måde skal løse sig selv, hvilket højest kan karakteriseres som ønsketenkning og reelt betyder en opgivelse af den amerikanske rolle i Europa, ville det være langt mere konstruktivt for Washington at forene de nødvendige og ønskværdige planer for den vestlige sikkerhed med samtidige initiativer uden for den militære sfære, der kunne vække både vest- og østeuropæisk interesse.

Et forslag til vore vestlige allierede om ikke blot at diskutere nye kollektive sikkerhedsforhold, men også muligheden af et fælles forsøg på at skabe mangfoldige forbindelser med Østen efter det mønster, der lå i den oprindelige Marshall-plan, kunne bringe det atlantiske fællesskab en ny målbevidsthed og formidles noget af den nuværende europæiske fiendskab.

Da forslaget fremsættes i 60'erne vil det have den ekstra fordel i forhold til situationen som den var i 1947, at Vesten er økonomisk stærk og allerede har et betydeligt skædet for sit sammenhold. Den fælles indsats ville fremme yderligere vækst i fælles institutioner og den ville utvivlsomt genoplive noget af den politiske og fællesskabsmæssige fremdrift hen mod en tættere europæisk integration og styrke de europæisk-amerikanske bånd.

En ny atlantpolitik

Et initiativ som dette ville have flere fordele frem for den nuværende tendens til kun at koncentrere sig om den vestlige alliances sikkerhedsopgaver. Vesten ville blive i stand til at bringe sin største fordel i anvendelse, nemlig dens økonomiske magt og dygtighed,

Derfor bør den amerikanske politik planlægges, så den 1) bevarer følelsen af sammenhold mellem Amerika og Vesteuropa og yderligere udvikler den gensidige afhængighed mellem Europas lande; eller 2) kan Europa lykkes at vende tilbage til de ustabile forhold, som to gange har resulteret i verdensdelens politiske selvmord, og 3) så den opmuntrer den eventuelle opdukken af et løsere samarbejde mellem de mere udviklede lande i verden ud over det atlantiske partnerskab, inklusive Japan og de fleste af de europæiske kommunistlande, og også Sovjet.

De sovjetiske lederes villighed til at gå med ind i et sådant samarbejde vil vokse, når de erkender, at det vestlige sammenhold hverken giver muligheder for kommunistisk ekspansion eller udgør nogen fjendtlig trussel mod allerede eksisterende kommunistiske lande. Yderligere begynder de allerede at indse, at det stigende kaos i den tredje verden, som fremmes af opdelingen i de udviklede lande og udnyttelse af kineserne kunne tvinge Amerika og Rusland ud

Den nuværende amerikanske politik synes at baseres på Europas fortsatte opdeling og den fortsatte stræben mod vestlig samling.

I en uønsket direkte konflikt efter skabte nye politiske systemer, der støttede Peking i dets kampagne mod Moskva

Zbigniew Brzezinski

Vort eget Rhodesia

Grim plet i en ellers smuk bog om børn, der er anderledes –

SÅ LÆNGE der endnu er danske skolebørn, der bruger ordet føde som udsagnsord (synonymt med stjæle), vil der være behov for en bog af den slags, som skolepsykologen, dr. phil. Kaj Spelling har udsendt under titlen »Børn der er anderledes«.

Dén er, siges det i forordet, specielt skrevet med henblik på lærerstuderende, særlig de der har valgt specialundervisning som linjefag, eller som på frilæringshold vil arbejde med problemer i forbindelse med børn, som lider af et eller andet handicap. – Det er såre beskedent sagt af Kaj Spelling. Så længe det endnu er almindeligt at ikke blot handicappede børn, men også deres familier mærker isolationen, og da denne isolation måske er den væsentligste årsag til, at mange handicappede børn i egentlig forstand bliver anderledes, har hans bog et langt videre sigte.

Skal vi i et socialt selvglad Danmark nå frem til større forståelse for dem, der er anderledes, må grunden lægges hos børnene, hvorfor skolen har et stort ansvar i denne henseende. Ingen snak om den tilguds! Derfor må overhovedet alle, der forlader seminarier, forventes at være informeret på de områder, Spelling her behandler, ligesom mange af os, der i kortere eller længere tid har viklet som lærere, i høj grad trænger til hans udfordring og vejledning.

Bogen indledes med en instruktiv drøftelse af samfundsbegrebet, og der konkluderes i, at man skal være uhyre forsigtig med at tale om normalitet og unormalitet, og at foreldres og læreres behandling af et barn, der på et eller andet område kan betragtes som et grænsetilfælde, ofte vil være afgørende for, til hvilken side dette barns udvikling vil gå.

Der fortsættes så med et mere oversigtspræget kapitel om afvigelse med hensyn til begavelsen. Forskelligt nok koncentrerer Spelling sig her om de svagbegavedes problemer og støtter sig herunder til Sofie Ribbjergs langt udførligere redegørelse i bogen »Hjælpe-skolebørn«. Kapitlet afsluttes med nogle betragtninger over de højbegavede, og disse betragtninger giver i højeste grad grund til at

råbe vægt i gevær Problemstillingen forekommer helt arimelig, og kommentarerne kunne lade formode, at Spelling, der for nylig blev dr. phil på en afhandling om intelligens og race, går ind for oprettelse af særklasser for højbegavede. Det er naturligvis ikke muligt i en anmeldelse at gå ind på hele diskussionen om skolens differentieringsmuligheder. Der skal derfor her kun advares mod dette indslag, da de fleste vist vil kunne forestille sig, hvor uheldige sociale og pædagogiske konsekvenser en sådan form for differentiering vil kunne få.

Ud fra et væld af naturligvis camouflerede eksempler – dels fra den almindelige undervisning i folkeskolen og dels fra den skolepsykologiske praksis – fortsættes så med behandling af børn med afvigelser med hensyn til centrale færdigheder i skolen som f.eks. tale-, læse-, skrive- og regneevne, og turen kommer herefter til de sansedefekte, de kronisk syge og invalide børn og endelig til den store gruppe af børn med tilpasningsvanskeligheder. Disse hovedafsnit er præget af solid viden og dyb indlevelse, der i øvrigt også gennemstrømmes af afsluttende kapitler om henholdsvis »Den skolepsykologiske virksomhed« og »Samfundet og de, der er anderledes«.

Ud over den fæmpse og spunkforskrækkede tanke om at samle de højbegavede i særklasser kan der være grund til at beklage, at Spelling under udarbejdelsen af sin i øvrigt på mange måder udmærkede bog, ikke i højere grad har brugt sin fantasi og sine konstruktive evner, hvor det drejer sig om at få gjort skolens almindelige undervisning og struktur mere fleksibel – og dermed bedre indrettet også for de børn, hans hjerte slår så varmt for.

C. C. Kragh-Müller

Kaj Spelling: »Børn der er anderledes«. Gjellerup, 200 sider, tll., indb. 24,50 kr.